

Bungalowen – 1930'ernes typehus:

Ordet "bungalow" blev især brugt om de små enfamiliehuse, som blev bygget i 1930'erne med kvadratisk plan, lavt pyramidetag og store vinduer anbragt ude i hjørnerne – men byggefirmaer og ejendomsmæglere bruger også ordet om nye huse. "Bangla" eller "bangaloo" betød oprindeligt "i bengalsk stil" og blev brugt om de landsteder, som rige englændere byggede i bjergene som tilflugtssted, når sommerheden i byerne var værst. Disse landhuse havde lave tage med tagudhæng og åbne verandaer, så der var mest mulig skygge og luft. Men stilen kom tidligt og i mange variationer retur til de engelsksprogede lande, først i England i 1860'erne, siden Australien i 1890'erne og USA efter 1900.

I Danmark blev bungalowen en slags folkeudgave af de nye modernistiske villaer med deres kubiske former, ofte i to etager med flade tage og store vinduer med stålrammer, bl.a. inspireret af Bauhaus-skolens "mesterhuse" i Dessau og Le Corbusiers avantgardehuse i Frankrig. For de fleste, der i 1920'erne ville bygge eget hus, var det dog muremestervillaen med murværk og højt tegltag, der var idealet. Men da "funktionalismen" i starten af 1930'erne blev mode, ledte mange efter et alternativ til den traditionelle villa. Her var bungalowen velegnet, fordi den med sin kubiske form og næsten flade tag lignede de arkitekttegnede huse, men samtidig økonomisk overkommelig.

O. 1933 brød byggeriet af bungalower for alvor igennem – og de holdt sig til ind i 1940'erne, hvor de blev afløst af de små statslånshuse og typehuse. Man blev også træt af de "moderne" vinduer ude i hjørnerne, dels fordi det under 2. Verdenskrig var svært at skaffe stål eller beton til de smalle hjørnepiller, dels fordi hjørnevinduerne gav dårligt lys i rummene. Flertallet fortsatte dog med at bygge murermesterhuse til ind i 1950'erne. Ofte var det et spørgsmål, om bygherren var indstillet på det moderne eller det traditionelle. Engang spurgte jeg en murermester ved Middelfart om, hvem der byggede hhv. bungalower og murermesterhuse. Og han svarede: "Jo, ældre folk ville helst have rejsning". Et citat, som kan få tilhørere til af uforklarlige grunde at få et smil på læben.

På Langeland er der hist og her typiske bungalower, i Rudkøbing bl.a. på Rolighedsvej. I Gammel Skrøbelev er der hel gruppe af bungalower, hvoraf en enligt liggende på Skrøbelev Bakke er i to etager. Og i den nordlige ende af Tullebølle ligger en lille bungalow i vinklen mellem to veje. Jeg forestiller mig at han, der byggede, hed Harry og var automekaniker, næppe aftægtsmand fra en af gårdene.

